

เรื่อง ศาลเจ้าแม่ทอสุก

รายละเอียด

จากประวัติที่ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าขานต่อๆ กันมา เมื่อประมาณ 50 ปีที่ผ่านมาเมืองค์ของเจ้าแม่ ซึ่งเป็นองค์ไม้แกะสลักลอยตามน้ำมาไหลขึ้นที่บ้านศาลเจ้าแม่ ชาวบ้านได้ร่วมใจกันอัญเชิญองค์เจ้าแม่ขึ้นไว้ที่ศาลเจ้าที่ชาวบ้านช่วยสร้างขึ้นที่ริมฝั่งแม่น้ำปิงฝั่งบ้านแม่ลาดน้อย ครั้งแรกไม่รู้จะตั้งชื่ออะไร เหตุที่เรียกเจ้าแม่ทอสูกนั้น จากคำเล่าขานต่อกันมาเมื่อถึงวัดคิณีชีชาวบ้านในละแวกนั้นได้ยื่นการทอผ้าซึ่งตั้งมาจากทางศาลเจ้า ชาวบ้านจึงตั้งชื่อศาลเจ้านั้นว่า "เจ้าแม่ทอสูก" นั่นเอง

ปฎิหารที่ปรากฏจนเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน ซึ่งได้เล่าขานต่อกันมาว่าที่ศาลเจ้าแม่ทอสูกจะมีนกเขาทองอาศัยอยู่ และทุกวันชาวบ้านจะได้ยินนกเขาทองท่องหนังสือ ก.ไก่ ข.ไข่ ให้ชาวบ้านได้ฟัง และเมื่อสมัยก่อนนั้นการสัญจรจะใช้ทางน้ำ เรือ แพ ที่จะแล่นผ่านจะต้องเปิดแตร ยิงปืน หรือจุดประทัด เพื่อเป็นการเคารพต่อองค์เจ้าแม่ทอสูก ถ้าเรือ แพ ลำไหนไม่ทำจะมีจระเข้ใหญ่หนูนเรือ หนูนแพ เพื่อเป็นการดักเตือน ซึ่งชาวบ้านเรียกจระเข้นั้นว่า "เรือเจ้าแม่" และอีกอย่างหนึ่งเมื่อครั้งก่อนชาวบ้านจะใช้วัว ควาย ในการทำการเกษตร มีการขโมยมาลักวัวลักควายของชาวบ้าน และเส้นทางที่จะต้องไปต้องข้ามน้ำตรงศาลเจ้าแม่ทอสูกตั้งอยู่ ปรากฏว่าวัวควายไม่ยอมข้าม ทำอย่างไรก็ไม่ยอมข้ามจนขโมยต้องบนเจ้าแม่ว่าถ้าข้ามได้จะให้ลูกวัว ควาย 1 ตัว ก็ปรากฏว่าวัวควายข้ามไปได้โดยง่ายตาย และขโมยก็นำลูกวัว ควาย มัดไว้ที่เสาศาลเจ้าเพื่อเป็นการแก้บน แต่ปรากฏว่า เจ้าแม่ไปเข้าฝันให้ขโมยไปเอาลูกวัว ควายคืน ไม่รับแล้ว "เพราะมันหวังแม่มัน มันจะพังศาลกู ให้เอาคืนไป" ต่อมาชาวบ้านศาลเจ้าแม่ และผู้ที่เคารพนับถือได้ร่วมกันอัญเชิญองค์เจ้าแม่มาประทับฐานที่ศาลเจ้าที่บ้านศาลเจ้าแม่ เพราะหมู่บ้านศาลเจ้าแม่เป็นชุมชนที่เจริญรุ่งเรืองในสมัยนั้น และได้ร่วมกันจัดงานประจำปี ซึ่งเป็นงานประเพณีที่สืบทอดกันมาจนถึงทุกวันนี้ คือ งานงิ้ว

นอกจากนี้ยังมีปฎิหารย์ที่ปรากฏ คือ หลังจากอัญเชิญองค์เจ้าแม่มาประทับฐานที่บ้านศาลเจ้าแม่แล้ว พอถึงเทศกาลสงกรานต์ชาวบ้านได้อัญเชิญองค์เจ้าแม่แห่ไปตามหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้สักการะและรดน้ำเพื่อเป็นสิริมงคลของชาวบ้าน พอปีต่อมาไม่ได้ดำเนินการต่อ ปรากฏว่ากลางคืนชาวบ้านได้ยินเสียงคนร้องไห้ พอรุ่งเช้าชาวบ้านก็ถามกันว่าใครเป็นอะไรถึงร้องไห้ทั้งคืน แต่ก็ไม่มีใครรู้ว่าใครร้องไห้ จึงสรุปได้ว่าเจ้าแม่ทอสูกร้องไห้เสียใจที่ชาวบ้านไม่อัญเชิญเจ้าแม่แห่รอบหมู่บ้านตามประเพณีที่เคยทำ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปีชาวบ้านจะอัญเชิญเจ้าแม่แห่ไปตามหมู่บ้านต่างๆ เพื่อให้ชาวบ้านได้สักการะและรดน้ำขอพรเป็นประเพณีสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน หลังจากแห่เจ้าแม่รอบหมู่บ้านแล้ววันรุ่งขึ้นก็จะทำบุญที่หน้าศาลเจ้าเพื่อเป็นสิริมงคลของชาวบ้านศาลเจ้าแม่และผู้ทีเคารพนับถือที่มาร่วมทำบุญด้วย

คำสำคัญ : เจ้าแม่ทอสูก

ที่มา : สำนักวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร สภาวัฒนธรรมคลองขลุง. (2549). วัฒนธรรมท้องถิ่นและ

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภูมินามอำเภอคลองขลุง. กำแพงเพชร: สำนักวัฒนธรรมจังหวัดกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-05-24

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2079&code_db=610002&code_type=03

The Office Of Academic Resource Information And Technology